

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In străine : 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
 In sănătate : 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

DIRECȚOR : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrație, Pasajul Român, No 3 bis, București; și la corespondenți riarului din județe.
 In Paris : La Société Havas, place du Bourg, 8.
 In Viena : La Heinrich Schaeck, I. Wollzeile, 14, Biourul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biourul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNȚURILE :

Linia mică pe pagina IV . . . . . 30 bani.
 Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
 Scrisorile nefrancate se refuză. — Articolii nepublicați nu se inapoiăză.
 Pentru inserții și reclame, redacția nu este responsabilă.

SIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine

Viena, 8 Mai.

Iaza unor date autentice flota interațială, ce are să blocheze porturile grecești, compusă astfel :

Mântuș flota engleză. Ea numără 13 nave 3 torpiliere. Navele sunt următoarele : *Temeraire*, pe care este și comandanțul flotei, ducele de Edinburg ; apoi *Agamemnon*, *Dreadnought* și *Neptun*. Toate acestea sunt colosuri de 8000 și 9000 deplasament de tone și au o cuirăsă de peste 0 milimetru grosime. 2. *Sultan*, *Superb Hecla*, corvetă *Carysfort*, *Iris*, canoniere *Falcon*, *Coquette*, *Dec* și *Don* și în fine a trei torpiliere. Navele acestea au 65 tururi mari, 60 ușoare și 102 mitraliere.

Flotă italiano-română se compune din fregata cuirăsă *Principe Amadeo*, nava vice-admiralului Martini ; apoi *Ancona*, *Castelfidardo*, *Maria Pia*, *Marchantionio*, *Colonna* și *Veda* ; nava de transport *Conte Cavour* și 6 torpiliere ; peste tot 30 tunuri mari, 13 mici și 20 mitraliere.

Aust-Ungaria are fregata *Radetzky* a contra-miralului baronul Spaun, cuirăsă *Kaizer fax*, canonierele *Hain* și *Kerka* ; Nava *Eiserin Elisabeth* și torpiliere ; peste tot cu 9 tunuri mari, 8 ușoare și zece mitraliere.

Germania are acolo numai fregata cuirăsă *Frîlich Karl*.

Franța participă la demonstrația navală nuai cu monitorul *Venus*, iar celelalte ne le avea în alte porturi.

Rusia are monitorul cuirăsă *Vladimir Donskoi* contra-admiralului Kornakoff și vaporul *Lastun*.

Lăsând-o parte pe Franța și pe Rusia, flota interațională de demonstrație are 25 nave, direcție care 11 cuirăsă și 15 torpiliere cu 149 tunuri mari 19 mici și 140 mitraliere.

Pesta, 9 Mai.

Raporturile primite de ministerul comerțului și industriei din toate părțile terei fac să uimă fie indoială, că în cea mai mare parte a Ungariei vegetația a suferit mult degărul extraordinar de mare din zile din iunie. Mai mult a suferit toată vala Tisă Ungaria de sus, Transilvania și chiar Bătău. În unele părți sunt cu totul născute gădinele de poame, și viile și mai ales rapiță. De dincolo de Dunăre și din comitatul Pestel n'au venit plângeri serioase, dar încă odată au degerat în parte florile pomilor. Unele plângeri contra stricăciunilor grului asupra orzului vor fi poate exagerate, căci el a dat spic, dar n'a inflorit încă. În unele jumătăți din valea Tisei rapiță inflorită de tot n'a suferit nici chiar de gheă care a fost de la 1 până la 1,5 grade subzero.

Filipopol, 10 Mai.

Consulul rus Igelstrom, în urma unui ordin special din partea guvernului din Petersburg, a făcut în plină uniformă, împreună cu secretarul său, o vizită oficială prințului Alexandru. Acest act surprinzător de curtețe al agentului rus, care până acum observase o atitudine de ostilitate neîmpăcată, a produs o mare sensație. Audiența a fost scurtă, dar se zice că întrebarea a fost de un caracter amical. — Consulul celorlalte Puteri au vizitat de asemenea pe prințul.

Pripolie, 10 Mai.

Soseaua de la Plevlie mai departe în tîntul Limulu este gata numai până aproape de Iabuka. Decocndată a fi cedat lucrările soselei. De la Planina Mihailovici se vedea colo numal o cală turcească, pe care se poate trece călare. — Aici a ninsă și ieri ; dealurile Serbiei și Albaniei se vedea de asemenea pline de zăpadă. Bordeile și copaci așa un aspecternatic. Drumul și asigurat de picheturi din regimentul polon 55 și dîntr-un batalion turcesc. În virsu dealului Iabuka este o companie în cauză cea nouă ; de aci începe coborâșul spre valea Limulu. Zăpada dispără treptat și începe să se arate livezi verzi și câmpii lăcașute. În fine se zărește Pripolie, la stânga zidirile noile ale coloniei noastre militare (austro-ungară) cu grădini de zarzavaturi și pomi ; la dreapta orașul, locuit

mai mult de Turci, în care garnizonează un batalion turcesc. Mai departe pe dealul Kosavina se găsește o întăritura nouă, în care stă pîchetul extrem al Austro-Ungariei în peninsula balcanică.

Atena, 10 Mai.

In cazul când săr primii demisiunea lui Delyanis, se crede că va fi chemat să formeze noul cabinet Rikakis sau Sotiropolos. Ieri a fost aici, precum și la Volo, Syria și Patras mari demonstrații răsboinice.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

Constantinopol, 11 Mai.

O circulară a Porții cu data de 10 Mai, vorbind de trimiterile neîntrerupte de trupe grecești la graniță, semnalează mai cu seamă formăriunea corpului de guerilas, și adăuga că Turcia a găzduit să aperă la ori- ce eventualitate și că trebuie să denunțe această atitudine a Greciei ca fiind contrarie intereselor păcii.

Paris, 11 Mai.

Imprumutul a fost acoperit de 20 de ori. Londra, 11 Mai.

Camera Comunelor. — D. Gladstone cere Camerii să adopte mai anterior în principiu bilul irlandez, și zice că pe urmă să se discute concesiunile de detaliu.

Discuția va continua Joi. *Times* și *Standard* prevăd respingerea bilului.

Belgrad, 11 Mai.

Opoziția discută rezultatele publicate de guvernamental. De altminteri cifrele exacte nu se vor cunoaște de căd după deschiderea Scupinei.

(Havas).

A se vedea ultime stîrpe pag. III-a.

BUCURESCI, 30 APRILIE

Multe sunt de făcut în țara noastră, sunt atât de multe în căi cei de la guvern par adeseori că nu mai știu de ce să se apuce. De cătă-vreme, instrucția publică ocupă în preocupațile guvernului unul dintre cele d'intîi locuri. Se vede multă activitate în departamentul condus de D. Sturza ; acum puține zile, s'a votat de Cameră mijloace penale pentru construirea de localuri pentru școli ; este apoi legea instructiunii, care credem că nu va iniția mult ca să vie în discuție în Parlament.

Interesul ce arată guvernul pentru instrucție nu poate de căi să bucură pe toți cei cari înțeleag folosurile unei instrucții sănătoase. Unii oameni politici au crezut că e bine din spirit de opozitie său din altă cauză, să pue piedici guvernului în această privință. Si aceste piedici nu au fost în genere puse din cauză că

acei bărbăti ar fi de păreri diferențiale de aceleia ale capului școalelor,

dar mai mult pentru că să facă să se înălăture această cestiune din preoccupările zilei. Căci aşa e lumea noastră : să o atenționeze deplină cestiunilor a căror rezolvare e necesară pentru mersul zilnic al lucrurilor, iar pentru acele cestiuni cari privesc viitorul se arată indiferentă pentru instrucție. Declamajunii umflați s'a făcut, nu e vorba, destule ; dar când a fost vorba ca ele să fie traduse în fațe, nu s'a făcut nimic sau mai nimic.

Făcându-se o observație chiar

superficială se poate constata că

de înăpoiată este instrucția publică în țara noastră, și prin urmare necesitatea de a căuta să

se aducă în bunătățiri atât de simțite de a se îndrepta ti-

Să ne punem întrebarea : înstrucția publică, în starea în care e astăzi, corespunde la trebuințele terei ? Ne plângem necontent de numărul prea mare de candidați de funcții. Cum ar putea fi altfel ? Școlile noastre, gimnaziile, liceele, chiar Universitatea, nu produc aproape de căd candidați de funcții. Nu avem școli speciale de căd foarte puține. Pe cînd dar școlile noastre aduc mărire plăgei funcționarismului, stării care în țara lor au căpătat altă educație și au absolvit școli speciale, umplu țara și și fac posibilitățile strălucite.

Este dar absolută necesitate ca să caute să îndrepte tinerimea noastră în spire carieră, ceea ce scoala cum este organizată astăzi nu o face și nu o poate face.

Barem, dacă învățămîntul nostru public nu e organizat aşa că să îndrepteze tinerimea în spire cariere practice, ar fi dată măcar rezultate din punctul de vedere al teoriei, tot ar fi bine și nu ar fi de studiat de căd mijloacele prin care el ar putea să împlinească și cea-laltă nevoie. Dar, din nenorocire, și din acest al doilea punct de vedere rezultatele dobândite sunt departe de a fi aşa cum suntem în drept să le dorim.

Daca, după atâtea ani de viață, căutăm roadele date de Universitățile din București și Iași, puțin găsim. Unde sunt oamenii de știință formați în aceste școli superioare ? Făcând excepție, o excepție mică de tot însă, pentru Facultatea de medicină din aci din Capitală, încolo nu găsim nimic de căd superficialitate. Căci, din sutele de licențiați esenți din Facultățile de drept, căi juriști sunt ? Căi savanți, căi oameni de litere au format facultățile noastre ? O atmosferă molesitoare se respiră în cele două Universități.

Găind că inteligențe deosebite rămân neproductive, o adâncă înțiretre trebuie să ne coprindă. Si aşa fiind, datorii suntem să cercetăm cauzele, căi aduc această stare de lucruri și mijloacele prin care se poate aduce îndreptare. Noi pe căd ne-a permis puterile, ne am împlinit această datorie și vom căuta a ne-o împlini și în viitor.

Am arătat altă dată că în licee nu se învață bine din cauză că unii profesori nu și împlinesc datorile, că alii sunt incapabili ; că lipsesc mijloacele de învățămînt, ca laboratoare, muzei ; că programele nu sunt bine întocmite.

La Universitate găsim cam aceleși defecți : profesori cari nu și fac datoria, profesori incapabili, lipsă de laboratoare, în care studenții și-ar pironi mintea și ar cădea gustul de cercetări, lipsă de biblioteci. Studențul de Universitate ascultă cursurile în cea mai mare parte făcute slab, nu are laboratoare, nu are cărți și, în loc de a cesta, are slujbă.

La aceste rele se poate aduce îndreptare, dacă nu totală cel puțin parțială.

Ei bine ! starea învățămîntului nostru fiind rea și putându-se aduce îndreptare, or ce amânare pentru a îndreptare este vinovată. Trebuie să se ia în desbatere organizația învățămîntului, căutându-se a se da satisfacere trebuinței atât de simțite de a se îndrepta ti-

nerimea în spire carierile practice și a se face ca învățămîntul academic să corespundă menirei lui. Cheltuelile ce necesită punerea în aplicăție a unei asemenea servicoasă organizare nu constituie un motiv de amâname. Țara poate să se opue la impunerea de imposibile cari să plătească greșelile financiare ale celor de la putere, dar suntem convinsă că densa nu va preocupații mijloace pentru instrucție. Cheltuelile acestea vor fi cu prisos răspînatite, și moral și material.

CRONICA ZILEI

Vestile ce primim din județe asupra semănătorilor sunt bune : agricultorii nu cer deocamdată decât puțină căldură pentru porumb.

Primul-ministrul s'a intors de la Florica.

Mâine se începe în București concursul pentru catedra de clinică obstetrică de la facultatea de medicină din Iași. — Concurenții sunt d-nii doctori Neagoe, Bejan, Bogdan.

Curtea de casătie a respins ieri recursul pe care l'a făcut soții Miulescu în contra sentinței curții cu jurați din Ilfov. — Deliberarea a durat vră trei ceasuri.

Condamnăti erau foarte abătuți. Miulescu stătea mută ; dar el blestema pe judecători.

Alătările s'a deschis la tribunal plicul ce fusese găsit în lada de fier de la casele d-nei Nenciu. Se știe că pe acel plic era scris în frunțește : *ultima mea doință*. În plic s'a găsit o coală de hârtie albă, curată ; nimic alt-ceva.

D. comite Tornielli, trimis extra-ordinar și ministrul plenipotențiar al Italiei, plecând din București, în urma unui congediu ce a obținut de la guvernul său, d. comite Francisco Bottaro-Costa rămâne în calitate de înșirinatul de afaceri până la întoarcerea d-lui ministru.

Mâine 1 Mai, împlinindu-se un an de la încreșterea din viață a regăzătorului și de neuitată memorie profesorul I. Zalomit, fost rector al Universității din București, se va oficia la orele 9 dimineața, în biserică S-tă Troiță din Strada Brezoianu, un parastas în memoria sa.

D. inspector polițianesc Goga și-a dat demisia din această slujbă.

Ministerul agriculturii e înștiințat că o nouă insectă atacă semănătorile în județul Tecuci. — Un inspector domenal se va duce la fața locului.

Conferința convenției comerciale n'a ținut nici ieri ședință, și nu se va întruni poate nici azi.

Mitropolitul primat s'a hotărît să plece, pe la mijlocul lunii Mai, la Paris ca să consulte medicii celebrui asupra boala I. P. S. Sale.

Se pretinde că una din cele mai importante cause a emigrării tăraniilor din județul Brăila sunt invocările oneroase pe care le au tărani cu arendașii.

Zilele acestea a fost un incendiu în satul Cordaneni, jud. Dorohoi, care a prefăcut în cenușă mai toate casele locuitorilor și școală și biserică.

Azi se face înmormântarea doctorului St. Veleanu, fost profesor la facultatea de medicină. Ceremonia funebre, în biserică Sf. George-Noi.

Mâine-seară consiliul comunal al Capitalei se va ocupa cu un raport al d-lui dr. Felix, relativ la măsurile ce trebuie luate pentru caini, ca să se evite nenorocirile rabice.

In ziua de 27 Aprilie curent, pe la orele 4 p. m., cismanul Iosef Brand, din strada Episcopiei Nr. 1, a fost găsit spânzurat de un cuiu bătut în părete langă ușa camerei sale.

Pe masă s'a găsit trei scrisori, una adresată de sinucis copiilor săi Alexandru și Iohan, ambii minori, în care le spune că se sinucide pentru că merg rău asfărule și î consiliază a fi onestă ; alta către o d-șoară Biry pe care

rea este generală notificarea ar trebui să se facă și celor-lalte Puteri neutrale. Căt privește închiderea de saptă a localității este regulă, ca litoralul blocat să fie supraveghiat astfel de către flota internațională, în cat nici o corabie să nu poată intra într'un port sau ieși fără primejdie. Eglejil pretind că trei-patrul lăpădare de răsboiu sunt de ajuns spre a bloca o întindere litorală de o sută mile engleze.

Cele cinci Puteri au în apele grece numai 25 nave și 15 torpiliere. Aceste forțe navale nu e de ajuns spre a supravegheza un teritoriu litoral așa de întins, ca al Greciei. De aceea Puterile s-au mărginit a declara în stare de blocadă numai coasta orientală a continentului grec de la Cap Malia până la Cap Colonna și de aci inclusiv insula Euboea până la granița nordică a regatului. La coasta orientală va fi blocat numai golful de Patras (Corint) și Dardanellele mici. Toate insulele, precum și porturile de la coasta orientală sunt libere de blocadă. Navele Statelor neutre pot intra sau ieși din porturile grece, chiar dacă ar transporta trupe și material de răsboiu. Va fi o cestiu interesantă internațională, ce să se facă cu navele grece, care s-ar confisca pentru călcarea blocaderii.

Flota combinată din apele grece e compusă din 25 nave, dintre care 11 cuirassate și din 15 torpiliere. Aceasta flotă dispune de 149 tunuri mari, 91 tunuri mai mici și 140 mitraile.

COPURILE LEGIUITOARE (Sesiune ordinară prelungită)

Sedinta din 29 Aprilie

Senatul. — D. Vergati anunță o interpelare asupra intenției de a se restaura biserică Sf. Dumitru din Craiova.

D. Frumușeanu își desvoltă interpelarea sa relativă la convenția comercială cu Austro-Ungaria. D-sa crede că guvernul actual nu i-e permis să încheie din nouă această convenție, de oare-ce azi e cunoscut că vecina noastră nu respectă angajamentele. — D. ministru de externe răspunde asigurând pe interpelator că după ce se vor isprăvi tratările va comunica Parlamentului rezultatul.

Se continuă discuția asupra proiectului care modifica codul de comerț. Se votează art. până la sfîrșit. — D. Marzescu propune un amendament ca articol final. Acest amendament se va discuta în sedință următoare.

La 4 și jumătate sala se golește.

Camera. — D. Voinov cere ca legea comună să vină de urgență în discuție. — D. prim-ministru se unește cu această ceteră, iar Adunarea decide ca chiar a două zi să ia legea în discuție.

Se votează un credit de 6600 lei pentru ministerul justiției.

Se ia în considerație, fără discuție, proiectul pentru exploatarea apelor minerale din țară. Pe articole a fost oare-care discuție, și anume la art. 4 care pretinde că pentru cei care merg la băi în țară căile ferate să incaseze numai prețul jumătate. D-nii Kogălniceanu și Ion Brătianu sunt de părere că acest scăzément să fie numai pentru cei care vor călători cu cl. II și III. Cetăține se va rezolva în sedință următoare.

Se citește proiectul pentru organizarea flotei. Pentru că comitetul delegațiilor nu a primit proiectul lucrat de guvern se naște o ceară invierșunată, care se sfîrșește prin punerea la vot a proiectului guvernamental. Votul insă e nul.

La 5 ore sedința se ridică.

EXPOZITIA UNIVERSALA DIN ANVERS

Pavilionul belgian

(Urmare)

Fiind că Verviers nu dispunea de cantitatea și calitatea de apă necesară postăvării, guvernul decretă în 1865 construirea unui rezervor colosal în valea „la Gileppe” pentru alimentarea cu apă a tuturor uzinelor din preajur. Zidul, care tăie valea în două, are dăsuță 235 metri de lungime, o înălțime de 47 metri și o grosime la bază de 65 metri, formând un monument singur în felul său în Europa și dând naștere la un basin de 12,000,000 metri cubici de apă.

In Verviers se fabrică toate genurile de postăvări, cerute de lux și viață modernă. Apărătele mecanice cele mai noi, cele mai inginoase sunt introduse în ateliere, unde lăcuerul și impărtășit cu o deosebită pricepere. La expoziție se trimeseră postăvări de lână curată de mare preț, aranjate după gro-

sime, calitate și culoare; apoi stofe de lână amestecate cu bumbac sau cu mătase din Verviers, Ensival, Pepinster, Gramont, Renaix, Lokeren și Courtrai. În Flandrii și Anvers avem ca specialitate flanelă și Cuvetură de lână curată și amestecată, în Bruxelles și St. Nicolas saluri și covoare. Industria mătăsii, altă dată atât de însemnată la Anvers, cu toate încercările ce său făcut pentru naturalizarea ei din nou, este departe de a avea renumele textilelor precedente. Esceptiune fac numai dantelele de mătăs.

La intrarea principală în hala industrială primele lucruri ce se prezintă ochilor erau elegantele covoare de Malines, de Bruxelles și Tournai, imitate cu succes deplin după covoarele de Smirna și decorative cu o artă consumată. Pentru covoarele fine societatea anonimă a manufacturei regale din Capitala țării este cea mai căutată firmă. La expoziția de la Viena din 1873 fabrica din Ingelmunster a fost pusă „hors concours”. Covoare ordinare, cordoane, panglici late se pregăteau cu prețuri reduse la Hamm (fabrica Van Damme & fils), aproape de St. Nicolas, deși, prin drepturile de intrare ridicate de vr'o patru ani în Germania și pe urmă și în Franță, espoartul acestor articole a întâmpinat o sumă de greutăți.

Nici o țară din lume nu poate concura cu Belgia în industria dantelelor. Secția acestora atragea totdeauna sexul frumos. Unele specii, de rară finete și inteligență artistică, nu se fabrică de loc în alte părți. Cele patru categorii generalmente cunoscute sunt: 1. Dantela de Malines, 2. de Gramont, 3. de Bruxelles, 4. de Valenciennes.

Prima este usoară, strălucitoare, fină, cu florii frumoase, fabricată din la Anvers, Louvain și Malines. Lustrul și consistența ei mătăsăi-i au ridicat considerabil prețul. La a doua se intrebuintăză bumbacul și mătasea; perfecțiunile și finetele ei sunt inferioare calității precedente, însă lăcuerul fiind foarte fin și prețul scăzut, se exportăză în cantități mari, cu deosebirea celor de mătase neagră.

Sortele de Bruxelles, cele mai multe expuse la Anvers și cele mai cu gust asezațe, sunt acelea care au făcut renumele Belgiei prin finețea lor. Florile li se aplică sau cu acul sau cu mașina; în casul dinții se numesc „en point”, în casul al 2-lea „plat”. Cele de Valenciennes formău acum 20 de ani categoria cea mai importantă, dar actual au puțină însemnatate, se pregătă la Gand, Courtrai, Ypres și Bruges. Prețul lor e scăzut.

Întreaga industrie de dantele ocupă în Belgia 150,000 oameni, având o valoare de 60,000,000 franci, din care jumătate pentru salare. Cu toate acestea poziția lucrătorilor, și în special a lucrătorilor, în această ramură nu e din cele fericite.

Articolele brodate cu aur și argint se susțin bine la Anvers; probele de coloare albăstră, genul venețian, atrageau vizitatorii în mare număr. Pasmanteria fină se exportăză din Franță, Engleză și Germania, pe cind Bruxelles și Nivelles provăd consumația obișnuită, internă.

Alătura cu dantele se află haine confectionate în Capitală și în toate orașele de frunte, cămășă, cravate și umbrele de calitate superioară, aranjate cu gust artistic, rafinat, apoi pălării de mătase din Bruxelles și Genappe, pălării de lână, a căror producție s'a ridicat în ultimii ani așa în căd espoul sprijnă, pe urmă renumelele în aceiași grupă mănușile fine de Bruxelles fabricate și în Gand, Anvers, Bruges, Liège, precum și corsetele, a căror industrie are o valoare de peste 3.000,000 de franci.

Dacă luăm în considerare transformarea mai departe a unor materii textile, industria cea mai apropiată de țesături este industria hârtiei. Reputația ei e de mult stabilită în arondismentele Bruxelles și Nivelles. Orașele Liège, Grammont și satul Ghele produc 40,000,000 kilg. hirtii de consumație curentă, de lux, de fantazie pentru librării, imprimerii și litografii. Consumația pentru fiecare Belgian e de 4 kilg. și ceva pe an; restul se exportăză. Fabricarea hirtiei de fantazie și de curănd stabilită la Turnhout; hirtia aurită și argintită se aduce din Franță. Hirtia de mobilat are ca centru de producție orașul Bruxelles, care alimentează toate tergurile interioare. Capitala celor două Flandrii trimet anual în America cărți de joc pentru 700,000 fr. De către anătoată industria hârtiei a trebuit să suferă din cauza piedicelor puse la importația sărăciilor din Italia, Spania și Algeria, unde bîntuia boala epidemică. Se fabrică însă și din păie și lemne.

In galeria mașinelor, spre dreapta de intrare, se expuse o fabrică de hârtie în lucrare. Materia primă era lemnul. Grămezi de vizitatori urmăreau tot-dă-ună cu viu interes măcinarea materiei brute, prefacea rea tărișorilor într-o pastă omogenă, murdară, curățarea și albirea părții prin apă și clor, întinderea și așezarea ei, în urma mai multor operații, în foii subțiri, care, testuite printre cilindre metalice și uscate cu ajutorul altor cilindre încălzite, se transformă în teancuri de hârtie de scris. Lângă fabrică de hârtie se pregătu repede cu verbe de scriitori cu niște aparate mecanice de mărimă mașinilor de cusut.

Frumoasele obiecte de papeterie și litografie se puseseră lângă cărțile religioase curăță de mare preț, aranjate după gro-

Toate orașele principale din Belgia poseda fabrică de piei: tăbăcării, cureaușe, pergamentării. Numai în Stavelot, Liège, Anvers și Dolhain lucrează 40,000 oameni la această specialitate. Pielea lucrată în Stavelot se calculează cu 10,000,000 fr. Piele brute se importăză ca și lână prin Anvers din Republica Argentina, Uruguay și Brasil, iar tanina se găsește cu abundență în stejarii Luxemburgului. Încălțămintea de lux era foarte mult reprezentată. Cele-lalte mărfuri de piele erau de o varietate extremă: piei de Bordeaux, de marochin, fine sau groase, negre, roșii sau albe, curențe comune și de mașini, sele, hamuri, toate expuse în hala industriilor, nu departe de elegantele trăsuri de Bruxelles. E de observat că în Belgia, pe când pălăriile sunt foarte fine, încălțămintea și orice lucru facut din piele sunt foarte scumpe.

Industria mobilelor se practică de mult în această țară; produsele ei se trimit în America de miază zi, în Olanda și în Anglia. Streinii admirării mobile imitate după cele vechi, specialitatea orașului Malines: La Louvain această industrie se îndrepătează spre ornamentație religioasă, stil gotic; la Bruxelles spre mobilele de lux. Alte localități concurează cu canapele, paturi, scaune excelente, cu Biblioteci și Biuliare prețioase. În „pays de Waes”, parte din Anvers și în Flandriile orientale, se fabrică încălțămintă de lemn (sabot) întrebuințată de lucrători și care rămâne moștenire de la tată la fiu și la nepot, căci o perche trainică durează câte 50 sau 60 de ani.

Inainte de a trece la industriile zise de consumație, mă opresc la prelucrarea obiectelor artistice, de metale prețioase, științifice și la țării petrelor scumpe.

Ceea ce a contribuit la dezvoltarea producției obiectelor de artă a fost gustul artistic; rămas și transmis în popor de la artiștii flamani ai secolilor trecuți și al doilea bună-starea economică. Primul loc îl ocupă Anversul, care poate număra prima artă bronzărici, reclamând varietăți înfințate și cu ele și nenumărate modele, a rămas într-un cerc mai restrins, căci nu găsește consumatorii într-un număr convenabil, corespunzător cu spesele pe producție.

Argintăria era renomată încă din evul mediu în cetățile flamande. Atunci ca și acum artiștii dibaci din Capitală și orașele principale, prelucrări vase și ornamente profane și bisericești cu pricinere și artă vrednică de admirăriune. Însemnez mai înființate și cu ele și nenumărate modele, a rămas într-un cerc mai restrins, căci nu găsește consumatorii într-un număr convenabil, corespunzător cu spesele pe producție.

Procedând astfel însă, după căteva revoluții vom avea o rădăcină (tulpină) finală și lastării dând de sus, se vor rupe de vînturi, iar vegetația va fi slabă.

Se propune ca să se lasă prin tăetură său parchet arbori-reserve, spre a însământa locul și astfel să asigure perpetuarea pădurii.

Se recomandă asemenea și însămânțările artificiale când fagul începe să se piardă (dispare).

CAPITOLUL VII

In aceste cazuri rezervele nu trebuie să treacă peste două revoluții, și încoperișul lor să nu ocupe (să nu aibă) o suprafață mai mare de către 1/2, adică a două-zecă parte din suprafață țării.

La cât se sue revoluția? — După felul evenimentelor și interesul proprietarului variază. Niciodată însă nu trebuie să treacă peste 40 ani, său să se coboare sub 15 ani, afară de pădurile de salcie, plop, care pot primi o revoluție și mai jos de 10 ani.

Potibilitatea cum se fixează? — Posibilitatea se fixează, pe întindere, împărțind totă suprafața în pachete de aceași întindere fiecare, care să dea aceeași cătărire de material; și prin urmare vom fi în fiecare an căte un parchet.

Când este mai bine să se facă tăerea? — Să constată că este mai bine a se tăia arborii iarna când măzga (seva) nu lucrează sau (circulă); tăindu-se însă vară când măzga lucrează cu putere în trunchiul lemnului să bagat de seamă că tulpinele prin securitatea sevei și slăbesc puterea de a lăsări și lastării ce nasc nu sunt frumoși (vigorosi); pe lângă aceasta materialul lemnos devine de o calitate proastă.

Când gerurile sunt mari, iar nu este bine să se tăie, căci gerul face să inghetă și să plesnească coaja tulpinelor, ceea ce împiedică creșterea mugurilor (odrăslirea).

După ce am terminat tăerea, aplicăm apoi îngrijirile și aci, pe care le-am descris la crângul compus.

CAPITOLUL VI.

Esențe proprii e fi tratate prin crâng.

Art. 1.

Care esențe primesc să fie tratate prin metodele crângurilor? — Toate esențele folosite afară de reșinoase. Fagul încă încearcă aceste tratamente, însă din cauza coajei sale care fiind prea groasă face anevoiea odrăslirea, se recomandă ca în tot-dăuna tăiere să se facă d'asupra vechei tăieri cu o palmă, pentru că aci coaja fiind mai fragată lastărirea se urmează cu succes.

Procedând astfel însă, după căteva revoluții vom avea o rădăcină (tulpină) finală și lastării dând de sus, se vor rupe de vînturi, iar vegetația va fi slabă.

Se propune ca să se lasă prin tăetură său parchet arbori-reserve, spre a însământa locul și astfel să asigure perpetuarea pădurii. Se recomandă asemenea și însămânțările artificiale când fagul începe să se piardă (dispare).

CAPITOLUL VII

Diverse alte metode de exploatare

Art. 1.

Mai sunt și alte metode de exploatare la alt sistem? — Da, dacă interesul proprietarului reclamă aceasta, putem preface un sistem din cele ce am văzut mai sus, în alt sistem, prin mijlocul tăierilor de transformație.

Ce sunt tăierile de transformație? — Tăierile de transformație sau conversiune, au de scop ca schimbă starea vechiului masiv, să-l preparăm într-un timp dat pentru a primi cu avantajuri tăerea ce vrem să-l dăm în viitor.

Cum se numește revoluția aplicată acestui fel de tăiere? — Revoluție.

Art. 1.

Cum se practică metoda zisă Tire și Aire? — Această metodă constă în a împărță pădurea în părți egale cu numărul anilor revoluției, și a tăia pe fiecare an căte o parte, lăsându-se înălțări de 10–20 arbori de rezervă pe ectar care au de scop de a însământa locul, căci înținta acestei metode este de a reproduce pădurea prin semenza acelor rezerve.

Această metodă prezintă multe inconveniente, de aceea a fost părsită. Revoluția se sue la 120 și 150 ani.

Art. 2.

Sartagine

Art. 1.

Ce este metoda zisă Sartagine?</b

Care din proprietari primesc pe unul sau pe altul? — Particularul căutând a avea venitul cel mai ridicat preferă Crângul în locul Codrului, afară numai de cazul când ar avea o pădure de reșinoase care nu primesc de căt Codrul și pe care va fi silit să-l aplice; dar și aci caută a da o revoluție căt mai scurtă.

Statul care mai presus de oră ce ține la interesele generale, preferă Codrul în locul Crângului. Si mai în tot-dă-ună căută a converti Crângul cu Codru. Aceasta însă atrăi și de felul esenței și natura pământului pe care crește pădurea astfel că în mai multe cazuri, chiar Statul este înțuit a păstra Crângul fie simplu sau compus.

Cat pentru Comune și Stabilimente publice ca persoane nemuritoare ca și Statul urmează să asigure viitorului pădurile și să ție cont de trebuințele prezentului. Le convine cu interes atât Crângul cât și Codrul.

(Va urma)

Th. Chivulescu.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

Klausenburg (Cluj) 11 Mai. Procesul intentat ziarului românesc *Trubuna* a inceput astăzi. Procurorul a pledat culpabilitatea redactorilor Păcuraru și Slavici, acuzați pentru crima de agitație.

Tribunalul, prin 9 voturi contra 3 a condamnat pe d. Păcuraru și a achitat pe d. Slavici prin 7 voturi contra 5.

Mâine se va pronunța pedeapsa d-lui Păcurar, căruia î se va intenta un nou proces.

Viena, 11 Mai. D. de Neldoff a plecat din Viena pentru a merge la Kissingen.

Constantinopol, 11 Mai. O iradea a Sultanolui ordona suspendarea recrutării voluntarilor albanezilor.

Atena, 11 Mai. D. Papamikalopulo e insărcinat cu formarea noului Cabinet D. de Freycinet a chemat pe d. de Mouy la Paris.

Veneția, 11 Mai. 9 cazuri, 7 decese.

Bari, 11 Mai. 35 cazuri, 11 decese.

(Havas).

ferința d-lui medic militar Frangulea, — despre *Vegetarism*, sau alimentația naturală a omului.

D. dr. Manolescu, profesorul nostru de oftalmologie, s'a întors din călătoria sa științifică. D-nia-sa a vizitat laboratoarele relative din Pestă, Viena, München, Heidelberg, Paris, Bonn și Berlin; și a vizitat la lucrările congresului francez de oftalmologie, unde a făcut unele comunicări interesante.

Al doilea congres internațional privitor la navigația fluvială se va întruni la Viena la 15 până la 20 Iunie, sub patronajul principelui Rudolf.

Acest congres va studia următoarele patru cestiuni: valoarea economică a căilor fluviale; folosul normal al canalurilor și dimensiunile construcțiunilor de căi fluviale artificiale; organizarea exploatației căilor fluviale; construcția canalurilor maritim. La ședințele acestui congres vor asista specialiști germani, francezi și belgieni.

STIRI SI FAPTE

Prințul petiționare adresată Camerii deputaților, d. Moscuna, fabricant de cărtice de țigări în București, cere menținerea tarifului autonom, astăzi în vigoare, relativ la taxa cărticilor de țigări, ce se importă din străinătate. Aceasta, ca măsură protectiveă împotriva noii ramură de industrie introdusă în țară de d-sa.

De observat este că acest mod de fabricație există și în cele alte state; de către Franța și Spania au fericirea de a putea produce hârtie de țigări cu care, asemenea toată lumea: și de unde diferiți fabricanți, o aduc acasă la ei, o tae, confectioneză copertele și apoi întocmită cărticica gata o pune în vinzare.

NOTITE BIBLIOGRAFICE

Simțim mare bucurie când constatăm progrese și la noi. Studiu de geografie militară asupra Olteniei este titlul unei meritabile lucrări a căpitanului N. Filip de la marele stat-major. Domniașa pe picioare și cu luanța de ruri, a cutrevarat Oltenia întreagă pentru a da nu numai militilor și opera de care aveau nevoie la fiecare pas, dar și comercianților, inginerilor de mine, stăpânilor de moși etc. etc. Listele de subsecvenții adresate corpurilor de trupă sunt pline de abonări.

Nu este o carte, groasă și pretențioasă, pe care vrem să o semnalăm în această rubrică; ci este o broșură de căteva fețe, modestă, dar instrucțivă și credincioșă de imitat de către medicii noștri. Broșura se intitulează *Cugelării asupra raportului anual al I-ei diviziuni de hirurgie din Spitalul Colțea emisă la finele anului 1885*, de d. Fiala, șeful medicilor. Astăzi, ar începe o activitate bine-făcătoare în rezultatele sale, atât din punct de vedere științific, cât și pentru omenire.

Si daca toți șefii de spitale ar face așa, sără aduna materialuri bogate, asupra căror inteligență alese lucrând ar putea duce știință mai departe.

In științele de experimentație și cu interes practic așa de mare ca medicina, ori-ce fapt, ori-ce observație are importanță sa. A se aduna și faptele, a se aduce la cunoștință confrăților, a se discuta asupra lor, a se face grupări și frage concluzioni, a se stimula o activitate căt de intensă în această direcție, este o condiție de căpetenie

Désirée nu mai există pentru el. Fata băgă foarte bine de seamă; ea se vedea neglijată, răspinsă, și, nefind în stare să-și ascunză întăritarea în care o aruncă părăsirea aceasta neașteptată, avea accesă când se supera și se bosumflă, ori fugă ca o sălbatică și plângă cu furie la o parte. Această primă decepție o revoltă; plângă cu suspine, se înăbușă, acuza cerul, ură lumea și se simțe că se face rea.

Discordia intrase în pacnică casă La Lineuse cu furie, în tocmăt ca o umflare a vîntului pe un lac adinc. Pe tot minutul furtuna părea gata să izbucnească și să facă pe cele două surori să se certă.

Pe când în serile liniștite de la sfîrșitul lui Septembrie miroslor otavet plană molacică peste grădinile fabricii, înimile Martei, a Désiré-i și a lui Paul erau zbuciumate de pasiune, fără să aibă măcar un moment de odihnă.

Într-o dimineață tânărul prânzise la La Lineuse și se dusese pe urmă toți să ia cafeaua sub verandă. Seara era foarte caldă pentru sezon; nu era nică o suflare de aer, nici groși negri spinișuri grei sub cer, și, la orizont, d'asupra pădurilor din Rembercourt, căte odată căte un fulger albă vîrfurile intunecoase ale arborilor. Domnul Déglice își fuma pipa și, legănându-se în fotoliu, se gîndeau.

Amindoe surorile și cu Paul se plimbă

pentru progresul științei medicale. Din acest punct de vedere, semnalăm cu simpatie interesanta broșură a doctorului Fiala.

SPECTACOLE

TEATRU NATIONAL — Joi, 1 Mai, Fata Aeului, — beneficiu.

Sâmbătă, 3 Mai, Moartea civilă, — beneficiu d-nei Maria Vasilescu.

Duminică, 4 Mai, Să ne despărțim (*Divorț*), — beneficiu d-nei Amelia Notara.

Mărți, 6 Mai, Răsvan și Vidra, — beneficiu d-lui I. Panu.

Joi, 8 Mai, Richard III, — beneficiu d-leor Petrescu și Alexandrescu.

Duminică, 11 Mai, Machbet, — beneficiu d-rei Alexandrescu.

SALA BOSEL — Mercuri 30 Aprilie Fatinitza (*Operă germană*).

SALA ATENEULUI — Duminică, 4 Mai, Concert, — în beneficiu d-lui A. Flechtemacher.

Societatea română de arme gimnastică și dare de seamă

Domnii membri cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

Duminică la 4 Mai ora 2, p. m. în localul societății, Strada Mărgureanu lângă cheul Dimboviță. La ordinea zilei va fi:

I. Citirea raportului comisiunii însărcinate de adunare cu verificarea conturilor pe anul 1885;

II. Darea de seamă a d-lui casier pe patru luni ale anului 1886, precum și alte cestiuni.

Comitetul.

Domnul membru cu onoare sunt invitați să se întrebuințeze la adunare generală ordinată

</div

